

Projekt „Bioróżnorodność Opolszczyzny – skarbem dziedzictwa przyrodniczego” (nr decyzji RPOP.05.01.00-16-0001/15-00) współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 5 – Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Działanie 5.1- Ochrona różnorodności biologicznej

Opole, dn. 20 marca 2017r.

Warsztaty dla przedstawicieli społeczności lokalnych z wzorcowego zagospodarowania terenów wewnątrz wsi i poza obszarem zabudowań sołectw z wykorzystaniem rodzimych gatunków roślin

pn. „Zachowajmy cenną bioróżnorodność Opolszczyzny”

III tura

Cel warsztatów :

Celem warsztatów będzie zwrócenie uwagi mieszkańców wsi na potrzebę ochrony przyrody, rodzimych gatunków roślin, obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000, aby w ten sposób ocalić dziedzictwo przyrodnicze Opolszczyzny. Efekty prowadzonych warsztatów mają zostać zobrazowane w postaci projektu koncepcji urządzenia terenu zgodnej z tradycją i poszanowaniem przyrody.

Organizator warsztatów:

Organizatorem warsztatów z zakresu zagospodarowania terenów wewnątrz wsi i poza obszarem zabudowań pn. „Zachowajmy cenną bioróżnorodność Opolszczyzny” jest Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego. Warsztaty są jednym z zadań realizowanych w ramach projektu pn. „Bioróżnorodność Opolszczyzny - skarbem dziedzictwa przyrodniczego”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 5 – Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Działanie 5.1- Ochrona różnorodności biologicznej.

Tematyka warsztatów:

Warsztat 1 „Sady wiejskie - elementy środowiska warunkujące krajobraz wiejski czyli klimat – gleba-roślina – człowiek”

Warsztat 2 „Zagospodarowanie przestrzeni wiejskiej w szczególności stawów wiejskich”

Warsztaty będą prowadzone w dwóch niezależnych od siebie blokach tematycznych. Przed rozpoczęciem się warsztatów teoretycznych odbędzie się wizja terenowa - prowadzący warsztaty ustalą z przedstawicielami wsi zakwalifikowanymi do warsztatów termin wizji w terenie, którego celem będzie zapoznanie się z krajobrazem całej miejscowości.

Warsztat z zagospodarowania przestrzeni wsi będzie obejmował cykl czterech spotkań (w godzinach od 9.00 do 15.00), których efektem końcowym ma być opracowana **koncepcja** zagospodarowania terenu ze szczególnym uwzględnieniem doboru nasadzeń i pielęgnacji rodzimych gatunków roślin.

Projekt „Bioróżnorodność Opolszczyzny – skarbem dziedzictwa przyrodniczego” (nr decyzji RPOP.05.01.00-16-0001/15-00) współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 5 – Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Działanie 5.1- Ochrona różnorodności biologicznej

Warsztat 1 „Sady wiejskie - elementy środowiska warunkujące krajobraz wiejski czyli klimat – gleba-roślina – człowiek”

Uczestnik warsztatu uzyska informację nt.:

1. roślin sadowniczych w ogrodach przydomowych:
  - Dobór drzew i krzewów owocowych w ogrodach przydomowych
  - Zasady cięcia drzew i krzewów owocowych
  - Mało znane gatunki owocowe o wybitnych właściwościach prozdrowotnych
2. ocena warunków przyrodniczych warunkujących uprawę sadowniczych - Zmiany klimatyczne i możliwości dostosowania się do nich
3. ekologia w ogrodnictwie
  - Rośliny wskaźnikowe, miododajne i inwazyjne w krajobrazie wiejskim
  - Allelopatia w ogrodnictwie
  - Wciągi, wywary i nawozy roślinne wykorzystywane w ekologicznym ogrodnictwie

W trakcie warsztatów zaprezentowane zostaną także wzorcowe koncepcje zagospodarowania terenów zielonych wewnątrz wsi (przykłady krajowe oraz zagraniczne). Opracowanie koncepcji zagospodarowania wsi powinno stać się wzorem do naśladowania dla mieszkańców i rozpocząć proces przekształcania zieleni w przydomowych ogrodach z poszanowaniem rodzimej roślinności i w celu zachowania dziedzictwa przyrodniczego Opolszczyzny.

Warsztat 2 "Zagospodarowanie przestrzeni wiejskiej w szczególności stawów wiejskich" (oczka wodne, stawy, cieki wodne itp.), kształtowana w zgodzie z różnorodnością florystyczną i faunistyczną.

Uczestnik warsztatu uzyska informację nt.:

- roli retencji wodnej i kształtowania systemu hydrograficznego w krajobrazie wiejskim,
- typologii i sposobów kształtowania tradycyjnych zbiorników wodnych występujących na obszarach wiejskich,
- możliwościach ochrony znajdującej się tam flory i fauny,
- rodzajów nasadzeń pożądanych z punktu widzenia zachowania rodzimych gatunków (rośliny wodne i bagienne),
- typów roślin traktowanych jako inwazyjne,
- rodzajów prac niezbędnych do utrzymania obiektów wodnych w prawidłowym stanie (odmulenia i oczyszczenia stawu/oczka z zachowaniem jego naturalnego kształtu i możliwościami zminimalizowania działań tak aby ochronić gatunki tam występujące),
- rodzajów materiałów potrzebnych do wykonania/odnowienia stawu, zabezpieczenia linii brzegowej,
- rodzajów małej architektury możliwych do wykonania wokół stawu/oczka wodnego,

Projekt „Bioróżnorodność Opolszczyzny – skarbem dziedzictwa przyrodniczego” (nr decyzji RPOP.05.01.00-16-0001/15-00) współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 5 – Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Działanie 5.1- Ochrona różnorodności biologicznej

Gospodarka wodna na obszarach wiejskich w obszarze zurbanizowanym jak i rolniczym ma istotne znaczenie dla tworzenia mikroklimatu, krajobrazu i bezpieczeństwa wodnego wsi. Warsztaty poszerzające wiedzę społeczności lokalnych o gospodarce wodnej na obszarach wiejskich mają na celu przygotowanie mieszkańców wsi m.in. do działań z zakresu mikroretencji, które wpłyną pozytywnie na zachowanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich. W trakcie warsztatów zaprezentowane zostaną m.in. wzorcowe koncepcje urządzania stawów na wsi (przykłady krajowe oraz zagraniczne). Opracowanie koncepcji zagospodarowania stawu wiejskiego/oczka wodnego może stać się podstawą do sformułowania koncepcji wsi tematycznej bazującej na temacie wody jako źródła różnorodności biologicznej obszarów wiejskich.

Termin i miejsce prowadzenia warsztatów:

Warsztaty będą prowadzone w sali szkoleniowej w BioCentrum - siedziba Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, ul. Hallera 9, Opole. Jeden warsztat tematyczny będzie obejmował cztery jednodniowe spotkania w godzinach od 9.00 do 15.00 – zgodnie z harmonogramem spotkań ustalonym przed rozpoczęciem warsztatów.

Uczestnicy warsztatów

Warsztaty skierowane będą do mieszkańców sołectw z terenu województwa opolskiego, posiadających na swoim terenie obszary, na których za zgodą gminy lub innego podmiotu możliwe będzie późniejsze wykonanie wypracowanej w trakcie warsztatów koncepcji.

Wybór uczestników dokonywany będzie w oparciu o formularz zgłoszeniowy, stanowiący załącznik do niniejszego dokumentu. Z każdego wybranego sołectwa w warsztatach będzie mogło wziąć udział dwóch przedstawicieli. Warsztaty będą prowadzone w grupach 16 osobowych.

Ilość zakwalifikowanych osób do udziału w warsztatach jest ograniczona tj.: Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi dokona wyboru sołectw, których przedstawiciele wezmą udział w warsztatach.

Decyzja o wyborze sołectw jest ostateczna i nie podlega odwołaniu. Przedstawiciele wybranego sołectwa mogą brać udział tylko w jednym z dwóch warsztatów.

Zgłoszenia na warsztaty:

Zgłoszenia mogą dokonać grupy nieformalne, podmioty/organizacje posiadające osobowość prawną lub gminy tj:

- Grupy odnowy wsi,
- Stowarzyszenia odnowy wsi i inne organizacje pozarządowe,
- Urzędy gmin

Zgłoszenia dokonuje się na formularzu zgłoszeniowym (załącznik do niniejszego dokumentu) przekazanym za pośrednictwem poczty elektronicznej i w wersji papierowej na adres:

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Piastowska 14, 45-082 Opole

Projekt „Bioróżnorodność Opolszczyzny – skarbem dziedzictwa przyrodniczego” (nr decyzji RPOP.05.01.00-16-0001/15-00) współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 5 – Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Działanie 5.1- Ochrona różnorodności biologicznej

Dopisek na kopercie: „Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi - zgłoszenie na warsztaty „Zachowajmy cenną bioróżnorodność Opolszczyzny”

Zgłoszenia należy dostarczyć (tj. wysłać na adres e-mail: drw@opolskie.pl oraz przekazać wersję papierową do Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi) **najpóźniej do dnia 31 marca 2017r.** O wpływie zgłoszenia decyduje data przekazania formularza zgłoszeniowego do Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Przedstawiciele danego sołectwa mogą się zgłosić wyłącznie do udziału w **jednym**, wybranym przez siebie warsztacie.

Terminy warsztatów:

Nabór uczestników na warsztaty: do 31 marca 2017 r. (decyduje data wpływu do Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi)

Wybór uczestników: do 7 kwietnia 2017r.

Na stronie www.odnowawsi.eu w zakładce dotyczącej projektu „Bioróżnorodność Opolszczyzny – skarbem dziedzictwa przyrodniczego” umieszczona zostanie lista sołectw, których przedstawiciele zostali zakwalifikowani do udziału w warsztatach.

Wizje terenowe: do 14 kwietnia 2017r.

Przeprowadzenie warsztatów: od końca maja 2017r. (o przedłużeniu terminu prowadzenia warsztatów decyduje organizator tj. DRW)

Spotkanie „Jak kształtować wieś z poszanowaniem otaczającej przyrody” – spotkanie podsumowujące zrealizowane warsztaty z prezentacją opracowanych koncepcji – na przełomie maja i czerwca 2017r.

Zainteresowane osoby /organizacje/institucje będą zobowiązane do:

1. zgłoszenia na warsztaty na formularzu zgłoszeniowym stanowiącym załącznik do niniejszego dokumentu:
  - a. na zgłoszeniu w części II opisanie wszystkich wskazanych punktów w kontekście znajomości zasobów przyrodniczych występujących we wsi oraz ogólnych procesów rozwojowych sołectwa,
2. uczestnictwa we wszystkich dniach warsztatowych
3. opracowania koncepcji zagospodarowania wybranego obszaru, obiektu we wsi
4. **pozyskania we własnym zakresie podkładów mapowych** w skali 1:1000 dla terenu, dla którego opracowywana będzie koncepcja zagospodarowania oraz w skali 1:5000 dla obrębu wsi – mapa użytkowania terenu z zaznaczonymi budynkami.
5. umieszczenia na wszystkich wypracowanych dokumentach logotypów unijnych – zakres promocji opisany został w „Podręczniku wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji” – www.rpo.opolskie.pl
6. przekazania po zakończeniu warsztatów opracowanych koncepcji w wersji elektronicznej oraz papierowej oraz umożliwienie nieodpłatnego wykorzystania i rozporządzania koncepcją w całości

Projekt „Bioróżnorodność Opolszczyzny – skarbem dziedzictwa przyrodniczego” (nr decyzji RPOP.05.01.00-16-0001/15-00) współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 5 – Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Działanie 5.1- Ochrona różnorodności biologicznej

lub we fragmentach, na następujących polach eksploatacji:

- w zakresie utrwalania i zwielokrotniania przekazanych opracowań techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową;
- w zakresie wprowadzania do obrotu, użyczenia oryginału albo egzemplarzy koncepcji;
- w zakresie rozpowszechniania opracowania w sposób polegający m.in. na publicznym prezentowaniu, wystawieniu, wyświetleniu, a także publiczne udostępnianie pracy w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niej dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

Kryteria wyboru uczestników warsztatów:

1. **Lokalizacja miejsca**, dla którego opracowana będzie koncepcja zagospodarowania [skala oceny 0 – 5 pkt]
2. **Uzasadnienie wyboru** miejsca opracowania koncepcji [skala oceny 0 – 10 pkt]
3. **Uwzględnienie w Planie Rozwoju Miejscowości** (planie odnowy miejscowości, strategii rozwoju wsi) planów zagospodarowania wskazanego w punkcie 5.1 obszaru. [skala oceny 0 – 5 pkt]
4. **Obszary cenne przyrodniczo** [skala oceny 0 – 10 pkt]
5. **Inwentaryzacja elementów przestrzeni, urządzeń oraz infrastruktury wsi** [skala oceny 0 – 5 pkt]
6. **Kierunki rozwoju miejscowości** [skala oceny 0 – 5 pkt]
7. **Finansowanie działań** [skala oceny 0 – 5 pkt]

Zasady finansowania warsztatów:

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego w ramach środków finansowych przewidzianych na organizację 4-dniowych warsztatów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni wsi sfinansuje koszty wynagrodzenia dla ekspertów prowadzących warsztaty oraz koszty poczęstunku. Warsztaty są zadaniem realizowanym w ramach projektu „Bioróżnorodność Opolszczyzny – skarbem dziedzictwa przyrodniczego” (Decyzja nr RPOP.05.01.00-16-0001/15-00 z dnia 1 grudnia 2015 roku) współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach, Osi priorytetowej 5 – Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Działania 5.1 Ochrona różnorodności biologicznej RPO WO 2014-2020.

Pozostałe informacje:

Pytania w zakresie prowadzonego naboru na warsztaty z zakresu zagospodarowania terenów wewnątrz wsi i poza obszarem zabudowań pn. „Zachowajmy cenną bioróżnorodność Opolszczyzny” należy kierować do pracowników Referatu Rozwoju Wsi w Departamencie Rolnictwa i Rozwoju Wsi :

Pani Ewa Kotula - 77 44 82 125,

Pan Arkadiusz Głąb - 77 44 82 124.